

FELEJTSD EL A SZERELMET!

Ez a felszólítás az utóbbi évek legjobban várt és szelíd botrányt okozó filmjének reklámmondata. Lars von Trier az *Antikrisztus* után megint egy szimbolikus követ dobott a szexuális kapcsolatok ábrázolásának cseppet sem állóvíz-szerű tavába. Míg abban a korábbi filmjében egy házaspár tragikus végű szeretkezésének következményeit meséli el (szexuális együttlétük során kisgyermekük kizuhan a nyitott ablakon), újabb műve, *A nimfomániás* már kizárólag a női szexualitást állítja középpontjába.

Lars von Trier: *A nimfomániás*

E film kapcsán nemcsak a fel- és olykor elszabadult női szexualitásról kell beszélni, hanem a sokszor figyelembe nem vett tényről, hogy erről a problémakörrel egészen az utóbbi időkig csak férfiak nyilvánultak meg az irodalomban, a művészetben, s így a filmekben is. Néhány női rendező és szerző, Chytilovától *A vagina monológok* írójáig, képezi a ritka kivételt. *A nimfomániást* is egy férfi forgatta, így az ő hozzászólását is nézhetjük úgy, hogy egy újabb férfiszempontú elbeszélést látunk, hiába rejtőzött a rendező egy Seherezádéként mesélő nő álruhájába. Ámbár Triert semmiképp sem vádolhatnánk az- zal, hogy hímsoviniszta módon állítja elének hős- nőjét. Valóban hős nőről van szó, akinek a hősie- sége abban áll, hogy nyíltan vállalja saját szexualitását. Nem az aszkézist, ahhoz nem kellene különösebb ku- rázsi, hanem azt, hogy bátran megéli a vágyait, sem- miféle tabut nem tisztel, ha arról van szó, hogy nemi örömhöz jusson. Ha két fiatal férfi járkálna úgy egy vasúti szerelvényen, hogy minél több lányt magáévá tegyen, sokkal kevesebben háborognának, mint azon, hogy itt két fiatal lány köt fogadást, melyikük tud több férfival szexelni, míg a vonat a végállomásra érkezik.

Miért is ne? Ezt kérdezi, azaz inkább állítja a ren- dező, és ezen meditatálhat a különféle vérmérsékletű, erkölcsi felfogású néző. A kétrészes alkotás első feléből kiemelt epizód a szelídebb kalandok sorába tartozik. Idézhetnénk a filmből sokakat sokkal inkább irritáló jeleneteket (például a kávéskanalak vaginális elrejtését). *A nimfomániás* nőalakja az identitását keresi; mindent ő akar irányítani az életében. Arról ugyan nem szól

MINDENT SZABAD?

a történet, hogy a női vagy általános emberi önazonosságát szeretné megtalálni. Csak azt látjuk, hogy ezt az identitást a szabadon megélt szexualitásban, pontosabban az élvezések sorozatában véli, illetve szeretné megtalálni. Csakhogy mégsem leli, vagy mert nem tud eljutni, vagy mert partnerei nem juttatják az általa óhajtott élvezethez. Ezért megy bele átlagember számára hajmeresztő kalandokba – a végső szélsőségekig. Ezért fut például karácsony éjjelén, családját, kisgyerekeit végképp elhagyva egy BDSM stúdióba, ahol, mint egy orvosi rendelőben, kikötözik és megvesszőzik, és végre ez egyszer kielégül.

Mit mondjunk erre? Idézhetnénk a korábban már említett megállapítást, hogy a szexualitás számtani sora valahol a hatvankilenc táján véget ér. Lehet folytatni, lehet tovább rohanni, élményeket kutatni, csak az a kérdés, megéri-e? Megéri-e mások életét tönkretenni, a sajátját kockáztatni? A szakadék peremén egyensúlyozni. Hősnőnk is majdnem belehal egy durva támadásba: a film elején egy sikátorban hever ájultan. A film végén pedig nem tudjuk pontosan, hogy a sötétben kire fogja a fegyvert, kire lő rá, beszélgetőpartnerére vagy önmagára?

Az biztos, hogy a szerelmet végképp elfelejtette. Aki ebben a felejtésben vele tart, akár élvezettel, akár szomorúan láthatja, hová vezet ez a hajsza. Aki kritikusan szemléli – és nem az erkölcsbíró pozíciójából nézi ezt a női sorsot –, részvétellel tekinthet a megtévedt nőre. Ám lehetnek olyanok, szép számmal is, akik nem tartják tévútnak az ösztönök ilyen fékezhetetlen kiélését.

KI KIRE LŐ?